

Šokujúce odhalenie v prípade Cervanová

ŠtB na francúzske svedkyne nasadila agenta

V marci 1979 ŠtB registrovala zväzok číslo 22903 na krycie meno Sylva, t. j. na francúzsku študentku Sylviu Elizabeth Cohenovú.

Návrh na založenie zväzku previerky podal por. Rastislav Mátray s účelovým odôvodnením, že „menovaná je podozrivá z toho, že pomáhala niektorým čl. občanom ilegálne opustiť ČSSR a zároveň je odôvodnený predpoklad, že bola svedkom závažnej trestnej činnosti, ktorá bola spáchaná na území ČSSR“. Sylvie a Lýdia Cohenové prišli na Slovensko v júli 1976 na pozvanie Františka Čermana a práve ony mohli neskôr dokázateľne potvrdiť alibi pre obvinených Čermana a Andrášika na čas, keď zmizla medička Ludmila Cervanová (9. júla 1976), a vyvrátiť verziu o ich vine.

Sestry Cohenové

Obžalovaní aj ich rodičia sa veľakrát dožadovali, aby vyšetrovacie orgány povolali tieto svedkyne vypovedať. Podobne sa dožadovali možnosti vypovedať aj samotné sestry Cohenové. Tie písali aj na Amnesty International, manželke prezidenta Mitteranda i prezidentovi Husákovi. Márne. Ešte predtým bol odstavený vyšetrovateľ Tóth, ktorého vyšetrovanie smerovalo k preukázateľnej arabskej stope, dôkazy a svedecké výpovede potvrdzujúce túto stopu boli upratané a dotyčných Arabov vzala ŠtB pod ochranné krídla. Keď po čase prišla politická objednávka z najvyšších stranických kruhov prípad čo najskôr uzavrieť, z uvedených dôvodov ani nemohol byť záujem prípad skutočne

Sestry Sylvia (vľavo) a Lydia Cohenové v roku 1976. Foto: Archív JKB.

vyšetriť, ale za každú cenu niekoho exemplárne odsúdiť. V takomto kontexte je zrejmé, že o svedeckú výpoveď sestier Cohenových kompetentní nemali záujem. Až po silnom tlaku boli predvolané na československú ambasádu v Paríži.

Kriminalista Ján Pješčak v roku 1982 rodičom Milana Andrášika na ich otázku, prečo chýba výpoveď sestier Cohenových, odpovedal: „Náčoby sme ich volali, aj tak klamú.“ V skutočnosti im štátna moc vypovedať neumožnila. Avšak v tom čase už mala ŠtB vďaka svojmu agentovi v zahraničí s krycím menom Král sestry Cohenové pod drobnohľadom.

Ján Pješčak vo svojej spomienkovej knihe Portrét právnika a kriminalistu pri tomto prípade uvádza klamstvá i fakty, ktoré by po konfrontácii s dôkazmi neobstáli. A sestry Cohenové obviňuje z ne-

ochoty prísť vypovedať. Dokonca hovorí, že keby boli vtedy prišli do Československa vypovedať a trvali by na svojich tvrdeniach, boli by obvinené z krivej výpovede a vzali by ich do väzby. Pješčak tiež uvádza, že vyšetrovateľ Pálka tvrdil, že v čase, keď podľa ich tvrdenia mali byť spolu s obžalovanými, v skutočnosti boli stále v Prahe, o čom vraj svedčí ich zápis v kronike jednej zo židovských pamiatok. Lenže zápis v kronike je z 8. júla 1976, čo sa zhoduje so zápisom v denníku, a nie zo dňa, keď zmizla mladá medička. Tiež sa dá preukázať, že v Prahe boli ubytované v hoteli Junior zo 7. na 8. júla. V tento deň sa potom vrátili do Bratislavy a v inkriminovanom čase boli s Čermanom a Andrášikom. Fakty o ubytovaní v Prahe i zápis z uvedenej kroniky teda potvrdzujú svedectvo Francúzok a nie verziu vyšetrovateľov.

Akcie „Emigrant“ a „Kamera“

V marci 1979 boli z pokynu ministra vnútra ČSSR Jaromíra Obziny rozpracované akcie „Emigrant“ a „Kamera“. Signálny operatívny zväzok pod heslom „Emigrant“ (č. 22883) bol vedený na osobu Teodora Galgánka, emigranta vo Švajčiarsku. V akcii „Emigrant“ boli zhromažďované informácie o emigrantoch žijúcich vo Švajčiarsku a Rakúsku a „v tejto akcii boli sústredované materiály aj k ich stykom v ČSSR a v zahraničí“. Išlo o týchto emigrantov: Teodor Galgánek, Ján Šimun, Miroslav Mihoč, Jozef Šrámka, Pavol Buček, Anton Rajman, Peter Galbavý, Pavol Baďúr, Katarína Lelkešová, Darina Hromádková a Peter Skyba. V odôvodnení návrhu založiť signálny zväzok krycieho mena „Emigrant“ sa však okrem iného uvádza aj to, že „...ďalej budú vo zväzku Emigrant rozpracované francúzske štátne príslušníčky sestry Lýdia a Silvia Cohen“. Sylvia Cohenová bola rozpracovaná aj v akcii „Kamera“.

Od roku 1980 bol v oboch akciách vyťažovaný agent Miroslav Galbička s krycím menom Meteor, odborný referent v Štátnej poisťovni v Bratislave a člen KSČ. Jeho riadiacim orgánom bol major, neskôr podplukovník Vojtech Molnár, ktorý s agentom dohodol aj heslo pre prípad kontaktu s iným operatívnym pracovníkom. Galbička vo vyhlásení o spolupráci napísal, že „som sa dobrovoľne z vlasteneckých pohnútok rozhodol byť nápomocný orgánom FMV a plniť úlohy podľa ich pokynov“.

Cieľom viazania agenta M. Galbičku bolo využiť ho ako kryciu adresu v akcii „Emigrant“ a „Kamera“ pre spojenie so spolupracovníkom československej kontrarozvedky s krycím menom Král pôsobiacim v zahraničí. Ten potom na Galbičkovu adresu posielal listy a iné materiály o emigrantoch a iných záujmových osobách, medzi nimi aj o sestrách Cohenových. Galbička mal na dohovorené telefonnom čísle okamžite hlásiť každú zahraničnú listovú zásielku a potom ju odovzdať riadiacemu pracovníkovi, prípadne konať podľa ďalších pokynov. Podľa vyhodnotenia spolupráce bol úplne spoľahlivým spolupracovníkom a „obdržané listové zásielky a iné materiály okamžite odovzdával“ svojmu riadiacemu pracovníkovi, pričom „prísne dodržiaval zásady konšpirácie“.

deu t au 12 jours mais si avons jamais
"quitté nos amis (seul pendant leurs heures
de travail).

Je ne cesse de penser à ces deux
garçons, respectueux de leur pays -

Condamnés à 10 ans et 20 ans,
pour un meurtre qu'ils n'ont pas commis.

Ceci est plus qu'une injustice, c'est un crime.

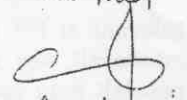
Ces deux hommes ont des mères, des pères, des
femmes et des jeunes enfants.

Je pense à leur désespoir à nous, et à
leur tristesse. Et, je me sens désarmée.

Vous, seul, êtes mon unique espoir...
notre dernier espoir.

J'en appelle à votre profond humanisme
afin que ma demande obtienne satisfaction.

Je vous renouvelle l'expression de ma
vive gratitude et je vous prie d'agréer
à nouveau le Président, l'hommage de mon
profond respect -

Cohen Lydie

Časť listu Lýdie Cohenovej prezidentovi Gustávovi Husákovi r. 1985. Foto: Archív JKB.

Okrem toho podával aj vlastnoručne písané správy.

V júni 1983, teda už po odsúdení šiestich Nitranov, mohol byť spis previerky Sylvie Cohenovej založený do archívu s odôvodnením, že ŠtB o nej nezistila nijaké poznatky. Záhadne v tom istom čase bol do archívu uložený aj zväzok „Emigrant“. V oboch prípadoch je pod návrhom na založenie zväzku do archívu podpísaný ten istý operatívny pracovník mjr. Voj-

tech Molnár, ktorý bol aj riadiacim pracovníkom agenta Galbičku.

Nepotrebná pravda

Lýdia Cohenová v marci 1982 vypovedala na československom zastupiteľstve v Paríži a dosvedčila, že obžalovaní Čerman a Andrášik neboli na diskotéke v Unic klube v deň zmiznutia študentky Cervanovej, ale spolu tam boli deň predtým,

a že v inkriminovanom čase bola so sestrou a s obžalovanými celkom inde, a preto tí s vraždou medickej nemôžu mať nič spoločné. Túto výpoveď potvrdila svojím denníkom. Táto výpoveď sa však v súdnom spise nenachádza. Protokolárne oddelenie Ministerstva zahraničných vecí v roku 1990 potvrdilo, že zo strany Československa nikdy nebolo podané dožiadanie Generálnej prokuratúry o výsluch sestier Cohenových a ani ich oddelenie nearchivuje nijaký záznam o takejto veci.

Pri výpovedi vo februári 2003 v Bratislave sestry Cohenové jednoznačne potvrdili alibi pre Čermana a Andrášika denníkom z roku 1976 a vyvrátili tvrdenia vyšetrovateľov i súdu. Tento denník je v úplnej zhode aj s dôkazmi predloženými súdu už v roku 1982. Lenže pri vopred nariadenom závere súdneho procesu vtedy aj dnes táto výpoveď už priateľov zo súdneho dvora nemohla ohroziť.

Ďalej budú vo zväzku EMIGRANT rozpracované francúzske štátne príslušníčky sestry Lýdia a Silvie COHEN,

ktoré na pozvanie Ing. ČERMANA Františka, nar. 29.11.1950, československého občana, navštívili ČSSR v dňoch 4.7.1976 - 15.7.1976, ku ktorým bolo zistené, že mohli byť po dobu svojho pobytu v ČSSR svedkami veľmi závažného trestného činu a nevylučuje sa, že boli i nápomocné pri emigrácii niektorých vyššie menovaných čsl. občanov do kapitalistického zahraničia.

Vzhľadom k uvedenému nevrhujem založiť na osobu GALGÁNEK Teodor a spol. signálny zväzok krycieho mena EMIGRANT.

Spracoval: mjr. MÖLNAR V.

Výňatok zo zväzku Emigrant. Foto: Archív JKB.

JUDr. Rastislav Mátray bol podľa výpisu z Obchodného registra na internete v rokoch 1993-2000 spoločníkom vo firme VŠ Print, spol. s r. o. Veľký Šariš, od októbra 1991 je spoločníkom vo firme OMNITRADE CS,

spol. s r. o. so sídlom priamo v mieste jeho bratislavského bydliska, a od roku 1995 je spoločníkom v obchodnej spoločnosti E+D so sídlom v mieste jeho bratislavského bydliska.

Ján K. Balázs

Vyšetrovatelia klamú, hovorí korunná svedkyňa Lýdia Cohenová

Ako ste sa dozvedeli, čo sa stalo s vašimi známymi na Slovensku?

V septembri a októbri 1981 nám slovenskí športovci odovzdali dva listy zo Slovenska. Z nich sme sa dozvedeli, čo sa stalo. Potom sme dostali aj ďalšie listy.

Ján Pješčák vo svojej knihe tvrdí, že vyšetrovateľ Pálka vás i vašu sestru viackrát vyzval, aby ste prišli svedčiť do Československa, no vy ste odmietli, až neskôr ste sa dostavili vypovedať na československú ambasádu v Paríži.

To vôbec nie je pravda, je to lož. Až do výpovede v Paríži nás československé orgány ani jediný raz nevolali vypovedať. Naopak. My sme sa domáhali vypovedať, ale oni o to nemali záujem. Až po dlhšom čase sme boli pozvané vypovedať na československú ambasádu v Paríži. Neskôr po mojom

liste prezidentovi Husákovi som dostala vyrozumenie z generálnej prokuratúry, že obžalovaní sú vinní, a že boli urobené všetky potrebné kroky a naša výpoveď nie je potrebná.

Ako prebiehala výpoveď v Paríži?

Na ambasádu som prišla s mojou mamou. Zvláštne bolo, že v celej budove akoby nik nebol. Predložili mi fotografie Čermana a Andrášika a pýtali sa, či ich poznám. Ale ukázali mi aj fotografie, na ktorých som bola ja na diskotéke. Tomu som sa čudovala, no tým sa iba potvrdil môj pocit, že sme ako cudzinky zo Západu boli počas pobytu v Československu sledované. Potom mi povedali, že sme boli na diskotéke 9. júla 1979. Nato som odvetila, že to nie je pravda, že sme tam boli deň predtým hneď po návrate z Prahy, kam sme si so sestrou odskočili na dva dni. Ako dôkaz som

im požičala môj denník, ktorý si ofotili. O pár dní som dostala list z ambasády, v ktorom ma presviedčali, že menovaní 9. júla 1976 spáchali zločin, na čo som odpísala a potvrdila moju výpoveď, že to nie je možné, pretože v tom čase sme boli spolu. Kto si dôkladne prečítal moje zápisy v denníku a urobí ich analýzu, nemôže spochybniť naše tvrdenia (fotokópiu denníkových zápisov i korešpondencie sestier Cohenových má autor k dispozícii, pozn.).

ŠtB zhromažďovala informácie o vás i vašej sestre. No okrem toho vo zväzku založenom na vašu sestru je ona upodozrievaná z napomáhania našim občanom emigrovať.

Veľmi sa tomu čudujem, také podozrenie je absurdné. Musel to byť šialenec, kto si také niečo vymyslel.

jkb